

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи **Андрющенко Тетяни Георгіївни «Організаційно-методичні умови використання засобів скіпінгу у фізичному вихованні учнів старшого шкільного віку»**, представленої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 017 – Фізична культура і спорт

На підставі розгляду теоретичних та практичних положень дисертаційної роботи і наукових публікацій здобувача за темою дисертації та інших документів, поданих відповідно до вимог «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами), а також за підсумками проведеної публічної презентації дисертаційної роботи здобувача, визначено наступне:

Актуальність теми та науковий рівень дисертації. У дисертаційній роботі вказано, що незважаючи на достатню популярність скіпінгу як виду спортивної та рекреаційної діяльності, у доступній літературі не знайдено науково обґрунтованих підходів до впровадження засобів скіпінгу у практику фізичного виховання закладів загальної середньої освіти. Дисертантка зазначає, що розв'язання даної проблеми може бути реалізовано на основі науково обґрунтування організаційно-методичних умов занять з пріоритетним використанням засобів скіпінгу з учнями 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти для підвищення рівня їх фізичного стану. Означене вище і обумовило актуальність обраної теми дослідження.

Дисертація виконана на високому науковому рівні, що зумовлено правильно обраним методологічним підходом, застосуванням інформативних методів дослідження, достатньою для достовірних висновків документальною базою, коректністю та ґрунтовністю аналізу та систематизації отриманих нових знань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційну роботу розпочато згідно плану науково-дослідної роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди за темою «Теоретико-методичні основи застосування інформаційних, медико-біологічних і педагогічних технологій для реалізації індивідуального фізичного, інтелектуального і духовного потенціалу та формування здорового способу життя» на 2017 – 2018 рр. (номер державної реєстрації 0117U000650), за темою «Теоретико-методичні основи застосування технологій інтегральної спрямованості для самовдосконалення, гармонійного фізичного, інтелектуального і духовного розвитку та формування здорового способу життя людей різних вікових і соціальних

груп, в тому числі – спортсменів і людей з особливими потребами» на 2019 – 2020 рр. (номер державної реєстрації 0119U100616)».

Дисертаційну роботу продовжено згідно тематичного плану науково-дослідної роботи Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту за темою та «Наукове обґрунтування оздоровчо-рекреаційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення» на 2021 – 2025 рр. (номер державної реєстрації 0121U108320).

Новизна наукових положень і результатів, отриманих особисто здобувачем і поданих на захист полягає в тому, що дисертантом:

- вперше теоретично обґрунтовано структуру та зміст програми занять із використанням засобів скіпінгу на уроках фізичної культури для учнів старшого шкільного віку з урахуванням їх мотиваційних пріоритетів, яка містить мету, завдання, принципи, зміст, методи та критерії ефективності;

- вперше визначено організаційно-методичні умови використання засобів скіпінгу в процесі фізичного виховання старших школярів, що містять в собі чотири блоки: організаційний (урахування інтересу учнів до засобів скіпінгу, аналіз мотивів та потреб школярів у фізкультурно-оздоровчій діяльності для індивідуалізації навчання, наявність належного матеріально-технічного та кадрового забезпечення: правильно підібраний інвентар та обладнання, достатність простору для проведення занять, компетентний вчитель, який володіє методикою викладання стрибкових вправ); діагностичний (визначення вихідного рівня фізичного стану за допомогою оцінки антропометричних, функціональних показників, фізичної підготовленості, рівня фізичного здоров'я); програмно-методичний (програма занять із використанням засобів скіпінгу в урочних формах занять, комплексний підхід у виборі засобів та методів навчання елементам скіпінгу для вирішення освітніх, оздоровчих та виховних завдань; раціональна побудова та диференціація змісту навчального матеріалу з урахуванням ступеня складності вправ; підбір спеціальних вправ скіпінгу для розвитку фізичних якостей учнів; вибір оптимальної величини фізичного навантаження для досягнення оздоровчого ефекту; активізація самостійної роботи учнів через систему домашніх завдань; створення умов для продуктивної взаємодії всіх учасників освітнього процесу); контрольний (визначення адекватності педагогічного впливу з використанням різних видів контролю – попереднього, оперативного, підсумкового);

- вперше на основі обґрунтування програми занять з використанням засобів скіпінгу розроблено варіативний модуль «Скіпінг» для навчальної програми з фізичної культури для учнів 10 – 11 класів, який містить такі розділи: пояснювальна записка, зміст навчального матеріалу, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, орієнтовні навчальні нормативи;

- вперше визначено позитивний вплив засобів скіпінгу в урочних формах занять на показники фізичного стану старших школярів, що полягає

у покращенні функціональних показників, фізичної підготовленості, соматичного здоров'я;

- доповнено дані про особливості морфофункціонального стану, фізичної підготовленості та стану здоров'я учнів 16 – 17 років;

- розширено уявлення про факторну структуру фізичного стану школярів 16 – 17 років та співвідношення засобів цілеспрямованого впливу на функціональні показники, розвиток фізичних якостей та фізичне здоров'я юнаків і дівчат;

- дістали подальшого розвитку положення про доцільність використання сучасних видів рухової активності у фізичному вихованні старших школярів.

Практична значущість отриманих результатів дослідження полягає в розробці та впровадженні програми занять із використанням засобів скіпінгу в уроки фізичної культури для учнів старшого шкільного віку, що сприяло підвищенню рівня їх функціонального стану, фізичної підготовленості та стану здоров'я.

Результати дослідження можуть використовуватися для вдосконалення процесу фізичної підготовки учнів старших класів закладів загальної середньої освіти.

Основні положення та результати дослідження впроваджено у практику фізичного виховання КЗ «Ліцей №23», КЗ «Ліцей №19» Кам'янської міської ради (м. Кам'янське Дніпропетровської області).

Основні положення дисертації впроваджено в освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» (м. Дніпро), Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту (м. Дніпро), Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка (м. Полтава), Кам'янського фахового коледжу фізичного виховання (м. Кам'янське), що підтверджують відповідні акти впровадження.

Особистий внесок здобувача у працях, опублікованих у співавторстві, полягає в аналізі літературних джерел, проведенні експериментальних досліджень, систематизації та інтерпретації фактичного матеріалу, теоретичній розробці та експериментальній перевірці ефективності впровадження програми з використанням засобів скіпінгу в процес фізичного виховання учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти.

Ступінь обґрунтованості і достовірність нових результатів, висновків і рекомендацій. Представлені наукові положення базуються на ретельному аналізі значної кількості наукових спостережень за процесом фізичного розвитку та мотивації старшокласників до рухової активності. Це свідчить, що мета дисертаційної роботи досягнута, а завдання, що були поставлені, розв'язані. Використання здобувачем у своїй роботі сучасних, інформативних методів дослідження, а також належний рівень науково-

інформаційного супроводження, коректність та обсяг статистичної обробки отриманих даних обумовлюють достовірність наведених результатів.

Дисертаційна робота Андрющенко Тетяни Георгіївни оформлена за загальноприйнятою схемою і складається з анотації, вступу, п'яти розділів власних досліджень та їх аналізу, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Текстовий матеріал дисертації наочно проілюстровано таблицями та рисунками. Список використаної літератури налічує 301 найменування, серед них – 53 зарубіжних джерел.

У вступі автором обґрунтовано актуальність теми роботи, визначена методична та теоретична основа дослідження. Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження поставлені коректно і відповідно темі дисертації. Представлено особистий внесок дисертанта, подано інформацію про апробацію результатів дисертації та публікації, описано структуру та обсяг роботи.

У першому розділі наведено характеристику організації фізичного виховання учнів старшого шкільного віку в закладах загальної середньої освіти, особливостей вікового розвитку старшокласників, розглянуто інноваційні підходи у фізичному вихованні школярів, надано загальну характеристику скіпінгу як інноваційного засобу фізичного виховання, який може бути використаний у процесі фізичного виховання учнів.

У другому розділі обґрунтовано методи досліджень, які є адекватними об'єкту, предмету, меті та завданням роботи. Поетапно описано організацію досліджень.

У третьому розділі дисертаційної роботи автором представлено результати констатувального етапу педагогічного експерименту, який полягав у визначенні показників фізичного стану учнів старшого шкільного віку та основних мотивів учнів до занять фізичною культурою і спортом.

У четвертому розділі представлено структуру та зміст розробленої програми занять з використанням засобів скіпінгу.

П'ятий розділ присвячено аналізу та узагальненню отриманих результатів дисертаційного дослідження, формулюванню важливих наукових положень.

Дисертацію логічно завершають висновки, які закономірно витікають із наведеного у роботі матеріалу та практичні рекомендації. Висновки ґрунтуються на результатах власних досліджень і свідчать про вирішення поставлених завдань.

Кількість і обсяг публікацій та повнота викладення наукових і прикладних результатів в опублікованих роботах. Основні положення дисертації викладені у 11 наукових працях, з яких: 1 – у виданні, що входить до наукометричної бази Web of Science, 4 – у фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз, 6 публікацій апробаційного характеру.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Shkola O., Andriushchenko T., Zhamardiy V., Dubovoi O., Andreiev P. Rope Skipping As A Means Of Increasing Students' Physical Activity. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*. 2022. Vol. 13(1). P. 301 – 309. <https://doi.org/10.47750/jett.2022.13.01.031> Наукове видання, яке входить до наукометричної бази Web of Science. (Особистий внесок здобувача полягає у зборі, обробці, аналізі результатів дослідження).
2. Андрющенко Т. Організаційно-методичні умови застосування засобів скіпінгу у фізичному вихованні старшокласників. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2023. №3. С. 3 – 10. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2023-3-003> Фахове видання України
3. Андрющенко Т. Фізичне здоров'я учнів старшого шкільного віку під впливом занять з використанням засобів скіпінгу. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2021. № 3 (55). С. 48 – 55. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2021-03-48-55> Фахове видання України.
4. Андрющенко Т.Г. Застосування засобів скіпінгу у фізичному вихованні учнів старшого шкільного віку. *Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт*. 2021. № 1. С. 7 – 13. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2021-1-01> Фахове видання України.
5. Андрющенко Т.Г. Факторна структура фізичного стану учнів старшого шкільного віку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Випуск 4 К(132) 21. С. 20 – 25. Фахове видання України.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

1. Андрющенко Т. Фізичне здоров'я учнів старшого шкільного віку під впливом занять з використанням засобів скіпінгу. Фізична активність і якість життя людини [текст]: зб. тез доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (8– 10 черв. 2021 р.)/уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Індика. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. С. 12.
2. Андрющенко Т.Г. Аналіз стану здоров'я учнів старшого шкільного віку. *Physical culture and sports in the educational space: innovations and development prospects: international scientific and practical conference, March 5 – 6, 2021, Wloclawek, Republic of Poland: «Baltijja Publishing»*. С. 30 – 32. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-044-5-6>
3. Андрющенко Т.Г. Характеристика фізичної підготовленості учнів старшого шкільного віку. Актуальні проблеми фізичної культури, спорту та фізичного виховання: збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю, 02 грудня 2020 р. [гол. ред. Л.М. Рибалко]. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. С. 4 – 6.
4. Андрющенко Т.Г. Скіпінг як засіб розвитку фізичних якостей на уроках фізичної культури. Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання,

спорту і здоров'я людини: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (23-24 квітня 2020 р.) / голов. ред. О.К. Корносенко. Полтава: Сімон, 2020. С. 177 – 180.

5. Андрющенко Т. Актуальність впровадження фітнес-технологій в освітній процес з фізичного виховання учнів 10–11 класів. Залучення учнів до здорового способу життя та популяризація варіативних модулів навчальної програми з фізичної культури через всеукраїнський проект «JuniorZ»: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 квітня 2019 р., м. Луцьк) / уклад.: О.Ю. Дикий. Луцьк: Волинський ІППО, 2019. С. 175 – 178.

6. Андрющенко Т.Г. Танцювальні фітнес-програми як ефективний засіб оздоровлення учнів старшого шкільного віку. Фізичне виховання: теорія і практика: Часопис кафедри теорії і методики фізичного виховання, адаптивної та масової фізичної культури ПНПУ імені В.Г. Короленка. Полтава, 2018. №4. С. 6 – 8.

Апробація результатів дисертації. Результати дослідження було представлено у доповідях на XI Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 11 – 12 квітня 2018 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Залучення учнів до здорового способу життя та популяризація варіативних модулів навчальної програми з фізичної культури через Всеукраїнський проект «JuniorZ»» (м. Луцьк, 15–16 квітня 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Physical culture and sports in the educational space: innovations and development prospects» (м. Влоцлавек, Республіка Польща, 5 – 6 березня 2021 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура і спорт: досвід та перспективи» (м. Чернівці, 8 – квітня 2021 р.), V Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична активність і якість життя людини» (м. Луцьк, 8 – 10 червня 2021 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії» (м. Дніпро, 26 – 27 жовтня 2023 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасний стан психологічного забезпечення професійної діяльності сил охорони правопорядку» (м. Харків, 29 вересня 2017 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту» (м. Полтава, 19-20 квітня 2018 р.), V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і здоров'я людини» (м. Полтава, 23-24 квітня 2020 р.), I Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту та фізичного виховання» (м. Полтава, 2 грудня 2020 р.).

ВИСНОВОК

Дисертація Андрющенко Тетяни Георгіївни «Організаційно-методичні умови використання засобів скіпінгу у фізичному вихованні

учнів старшого шкільного віку», є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики та містить оригінальні підходи до впровадження засобів скіпінгу у фізичному вихованні учнів старшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти.

Наукові положення, що знайшли відображення в дисертації, є обґрунтованими, про що свідчить структурна побудова та зміст роботи, значний перелік узагальнених, систематизованих та опрацьованих автором фундаментальних робіт вітчизняних та зарубіжних учених і фахівців з питань фізичного виховання учнів старшого шкільного віку в закладах загальної середньої освіти.

Роботу виконано державною мовою.

Визначені мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження відповідають темі дисертації. Мету наукового дослідження, яка полягає науковому обґрунтуванні організаційно-методичних умов занять з пріоритетним використанням засобів скіпінгу з учнями 10-11 класів закладів загальної середньої освіти для підвищення рівня їх фізичного стану автором досягнуто.

Роботу позитивно характеризує системність підходу до вирішення поставлених завдань, логічна побудова й аналіз причинно-наслідкових зв'язків.

При підготовці дисертаційної роботи автором використана сучасна методологія наукових досліджень, що підтверджується застосуванням як загальнонаукових методів дослідження: теоретичному аналізу та узагальненні даних науково-методичної літератури й документальних матеріалів, педагогічних методів (педагогічного спостереження, педагогічних експериментів (констатувального, формувального), педагогічного тестування), антропометричних методів, фізіологічних методів, методу оцінки фізичного здоров'я (за Г.Л. Апанасенком), соціологічних методів та методів математичної статистики.

Зроблені Андрющенко Тетяною Георгіївною висновки являють собою логічно-обґрунтований підсумок виконаної роботи, повною мірою відображають основні положення проведеного дослідження та можливі результати їх впровадження у діяльність закладів загально середньої освіти.

Дисертація Андрющенко Тетяни Георгіївни за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів відповідає спеціальності 017 – Фізична культура і спорт вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами).

Висновки були розглянуті на засіданні кафедри водних видів спорту 20.03.2024 р. Рішенням кафедри рекомендовано порушити клопотання перед Вченою радою ПДАФКіС про утворення разової спеціалізованої вченої ради

для розгляду та проведення захисту дисертації Андрющенко Тетяна Георгіївни у такому складі:

- Голова ради:** **Москаленко Наталія Василівна,**
доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, проректор з наукової діяльності.
- Рецензент:** **Демідова Оксана Миколаївна,**
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання.
- Рецензент:** **Сидорчук Тетяна Валеріївна,**
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання.
- Опонент:** **Трачук Сергій Васильович,**
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Національний університет фізичного виховання і спорту України, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання.
- Опонент:** **Бала Тетяна Михайлівна,**
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Харківська державна академія фізичної культури, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Завідувач кафедри водних видів спорту,
к.фіз.вих., доцент

Олена ОМЕЛЬЧЕНКО

Підпис О.Омельченко засвідчую
начальник відділу кадрів

Наталія ДЕМ'ЯНОВА